

և թէ ֆիլէմէնի զվէճ նոցին կտրելոցք են: Եւ յետ զատկին լուաք, զի զատկի հետեւալ հինկչարթին ասացեալ հրեշտակքն էլեալք են յօրտոյու գնացեալք են ի կողմն լէհու՝ առ ի խօսակցիլ ընդ սպարապետին մուշտակու: Վասն մտակերին ասացին՝ զի գնացեալ ի յախն և բերեալ է զբազում գերիս. նա և գնացեալ է այլ ոմն ո՛չ դադարխան. և նոքա յետս մինչև ցայժմ ո՛չ են եկեալք...:

Յամի տեանն 1737 և յապրիլի 30
[Կ. Պոլիս]

Գերյարգութեան ձերում
Նուաստագունեղ ծառայ
ս. տ. ս. Հայր Պօղոս վարդապետ

ԿԸ.

Իսլրահիմ փաշա անուամբ տաճկի մը քրիստոնեայ դառնալուն շուրջ կը գտնենք հետեւեալ հետաքրքրական նկարագրութիւնը:

Գերայայտառի և Գերյարգեցիոյ Հօրոյ մերում Մխիրարայ Արքայի վերընժայեմ գորդիակիսն ողջոյն

... Յառաջ քան զտարի մի տաճիկ ոմն որոյ անունն էր ապրահամ, որ եմուտ ի գաթէզգումէնօն վէնէցիոյ, և մկրտեցաւ, զոր և ուսուցանէր խաչատուր վարդապետն, զիտեմ զի առեալ զդրամս բազմաց՝ փախեաւ ի վէնէտիկոյ ընդ այլոց տաճկաց. սա հանդիպեալ է ի ճանապարհի կնոջ Նեմցէի էլչիին Կոստանդինուպօլսոյ ընդ զալն նորա անտի աստ. և խնդրեալ է զնա ածել զինքն ի վէննա առ ի լինել քրիստոնեայ և մկրտիլ. և ես տեսի զնա աստ ի վէննայ և ճանաչեցի. և ջանայ մկրտիլ, որպէս ասեն հայք: Սա յորժամ ետես զիս՝ փախեաւ յաչաց իմոց. և ես յայլ անգամ ևս տեսի զնա, բայց ոչ ցուցի զճանօթութիւն: Իսկ ես ասացի Հայոց թէ ես զիտեմ զսա մկրտեցեալ գոլ. վասն որոյ ասացին ինձ ծանուցանել եպիսկոպոսին: Եւ ես պարաւանդեալ ի խղճէ մտաց՝ զնացի և ծանուցի նմա. և նա առաքեաց զիս առ զաբէլանն զարտինալին. իսկ սա ասաց զի գրիցեմ զվկայութիւն թէ որպէս զիտեմ զնա մկրտեցեալ գոլ, և ուստի՞ ճանաչեմ զնա: Իսկ ես պատասխանեցի բանիւ, և ոչ կամեցայ գրով զի մի ընկղմիցեմ զիս ի սպաղմունս: Գնացի և առ էլչին վէնէցիոյ, և սէզրէթարն ասաց թէ ոչ կարէ տալ պատասխանի, զի պարաւանդեցեալ է այսօր զրել զգիրս փօստի, և այլն...:

Յամի Տեանն 1737
Յունիսի 1 վէննա

Նուաստագունեղ ծառայ
Հ. Թ[էղդորոս] Յ[ովհաննէսեան] ի Կ. Անդօնեան

ԿԹ.

Այս երկրորդ նամակաւ, մէկ քանի ուրիշ տեղեկութիւններէ զատ, նոր մանրա-մասնութիւններ կու տայ նոյն Հ. Թ. Յովհաննէսեան՝ Իսլրահիմի կրօնափոխութեան շուրջ:

Գերայայտառի և Գերյարգեցիոյ Տեառն Տեառն Մխիրարայ Արքայի Հօրոյ մերում մատուցանեմ զխոնարհական ողջոյն

... տրամեցայ իմանալով զիջուածոյ բազկաց Գերյարգելութեանդ. Տէր Յիսուս ինքն առողջացուցէ: ... որքան առ իսլրահիմ պաշան, զիտելի է, զի ճշմարտեցաւ ասացեալն իմ, բայց իրբ ի ծածուկ, զի պատրի դատիթն քննեալ է զնա, և գտեալ է